

UNITÁRIUS ÉLET

XV. ÉVFOLYAM, 7. SZÁM

1961. JÚLIUS HÓ

Sok az aratni való

(Mt. IX. 35–38.)

Tengernyi öröm és ugyanannyi gond árad ki ebből az áldott, szent valóságból, melyet Jézus így fogalmazott meg s amellyel szinte egyik napról a másikra szemben találta magát a magyar mezők felelőse, földműves dolgozóink arató népe ebben az esztendőben.

Sok az aratni való! Egy egész esztendő összegyűlt reménysége újjong a beérett kalászosok aranymezőiben. De ott morajlik a tengerré duzzadt áradata a gondoknak is. Mert az aratás, normális időjárási viszonyok között is rendkívül sok gondot igényel. Az aratás idejét az arató embernek jól kell ismernie s ha szemvesztés nélkül akarja végezni a munkát, tudnia kell, hogy mikor kezdje és végezze az aratást? Ebben az évben pedig a hirtelen beállott szokatlan meleg, bizony megsokszorozta az aratás gondjait.

Nekem az aratás — még itt a fővárosban is — gyermek és diákéveim legemlékezetesebb emlékeit idézi vissza minden esztendőben. Mint kalászszedő gyermek kezdtem az életet s a számolás tudományával nem az első osztály padjában, hanem a búzamezőkön ismerkedtem meg. Ugyanis édesapánk érdemeinket aratás idején aszerint osztályozta, hogy hány kalászt szedtem csokorba az aratók után. S micsoda ugrás volt az embersorban az, amikor először fogtam kezembe a sarlót és gyermek verejtékeim gyöngyeként utánam is kígyózni kezdett a Melegoldal déli lejtőjén a magam aratta kévék drága sora. És milyen korán léptem komoly férfisorba az első háború vigasztalan éveinek rendjén, mikor az otthonmaradt aggok és a férjükre már hiába váró asszonyok kezéből került kezembe a kasza s már nekem is voltak marokszedőim! Akinek ott érett meg az embersége a búzamezőkön a legkánikulaibb hőségben, ahol a kenyér martinásai izzadják testükön a munka esőjét: az aratás örömét s a velejáró gondokat nem felejtethi többé soha. Tudja, érzi és érti, hogy mit jelent az, amit Jézus egykor így fejezett ki: „Az aratni való sok”. Mert az aratás úgy van, hogy annak is lehet sok aratni valója, akinek területileg kevés vetése van. Ugyanis néha elég két három szokatlanul meleg nap és szemünk láttára szinte egyik óráról a másikra beérik a vetés s ilyenkor aztán valóban mozgósítani kell az egész családot, sőt ha lehet még a rokonságot is. Mert a túlrejt gabona aratása egyben fél cséplést is jelent. Okos értelemmel pedig ezt nem engedheti meg magának az ember.

Az elmúlt napok tikkasztó melegében sokszor láttam autóbussen, és villamoson is strandra igyekvő embereket. Szinte lihegve törölgették verejtéküket s egyre azt hajtogatták, hogy már-már kibírhatatlan a meleg. Nekem, lelkszemem előtt, mint valami káprázatos délibáb, a Körút felett is a búzamezők aranytengere vibrált a lelkemben s fülemben csendült a beérett táblák hívó hangja és lelkemmel megsí-

mogattam a kombájnvezetőt, a zsákolót, a kaszájafelő magyart, a marokszedő ifjút és a keresztet rakó brigádost, a mi mindennapi kenyerünknek ezeket a szorgos munkásait, akikről csak a tisztelet és az elismerés hangján beszélhet és beszél minden öntudatos ember, — bármelyik barázdájában dolgozik is népünk életének.

A régi emlékeket — mint valami szinkronkép — átszötte lelkemben egy friss emlék, mely az eklézsiánkat járó útjaim rendjén ez év tavaszán a füzesgyarmati határban vésődött belém. A Szeghalom felé döcögő kisvasút egyik kocsijának ablakából sokáig néztem a képet. Két könnyű kis sportrepülő, mintha lepkék lettek volna, valósággal kergették egymást az állomás melletti legelőn. Mikor az egyik szállt fel a másik akkor landolt s vidám kergetőzés közben egy hatalmas vetéstáblát permeteztek. Írtották a gyomot. — A gabonát vetni kell, a gyom magától is terem. A búzát ápolni kell, a konkoly gondozás nélkül is meghozza a gyümölcsét. Az aratás sikeréhez pedig s a termés hozamának minőségéhez és mennyiségéhez rendkívül nagy mértékben járul hozzá, hogy a gyomirtás munkáját kellő időben és milyen gondosan végeztük el.

S valahogy így van az élet és így vagyunk mi emberek is! A legkülönbözőbb természetű vágyak és képességek: jóra és rosszra való hajlamok végtelen mezői terülnek el testünkben és lelkünkben egyaránt. S mint, ahogy a gabonát a talaj előkészítésétől kezdve az aratásig, sőt a cséplésig terjedően állandóan gondozni, ápolni, a veszedelmekkel szemben védeni kell; éppen így az ember is, ha becsületes, tiszta emberségre törekszik egész életén át védenie kell önmagát, testi lelki tisztaságát, a külső és belső veszedelmek állandó támadásai ellen...

A sok aratni való, mely a magyar mezőkön most egy műszakba olvasztotta össze a nappalt az éjszakával, juttassa eszünkbe, hogy az élet mezőin is állandóan érnek a vetések: jó emberek jó szándékai, a rosszak gonosz törekvései — egyik, mint tiszta gabona s a másik mint konkoly. S ha békés idők tiszta, jóízű kenyerét akarjuk enni a jövőben is, ne mulasszunk egyetlen percet se. Írtsuk a gyomot. Hadd épüljön igaz emberségünk s erősödjék velünk a békéért harcoló emberek roppant tábora, mely éppen azért erős és ellenállhatatlan, mert egyedeiben és összességében egyaránt az élet minden vonalán, az emberi lehetőségek minden parcelláján gyommentes gabonát akar és fog aratni, hogy mindenkinek legyen mindennap kenyere, melyért mint jó keresztények nem szününk meg dolgozni és imádkozni szívünk utolsó dobbanásáig.

Pethő István
püspöki helynök

SERVET MIHÁLY EMLÉKEZETE

IV. (SZÜLETÉSENEK 450-IK ÉVFORDULÓJÁN)

A skolasztikus évek (1525–28) Servet számára belső lelki megingást eredményeztek. Az Egyház által előírt hittételek elhívéséhez a skolasztika bizonyító érvei nem mutatkoztak elég erőseknek. Úgy érezte magát Servet, mint aki valamit elveszített, s helyette még nem kapott semmit. Kétségek kínozták. A keresztény szellem nagy missziója, melyet szívvel-lellekkel magáévá tett, nem teljesedhetik be, nem vívhatja meg a maga sikeres harcát! Servet egész lényét ezek a gondolatok töltik be. Gyors léptekkel közeledik a hit, a vallás, a teológia nagy kérdései felé, s keresi belső kételyei számára a megnyugtató feleletet. De még nem egészen tudatos ez a keresés, mivel tulajdonképpen nem látja tisztán, hogy milyen irányban kutasson. Ebből az állapotból véli kiemelni fiát az apa, mikor határozott teológiai érdeklődése ellenére, rég feltett szándéka szerint elindítja fiát a jogi pályára.

A dél-franciaországi Toulouse város híres jogi egyetemére került Servet Mihály 1528 koraőszén, abba a városba, ahonnan anyja is származott s ahol 600 professzor, docens, stb., irányítása mellett több ezer diák ismerkedik a kánon-, és a polgári jog paragrafusaiival a XVI. század első felében, lévén a toulousi egyetem Európa legrangosabb jogi egyeteme ezeitől tájt.

Az a lovassapat, amely a Pireneusok északkeleti lejtőin a Garonne folyó Strassburgjához, tehát Toulouse-hoz közeledett, s amelynek egyik tagja maga az ifjú Servet volt, az elővárosból – Saint Cyrienből – a Szent Mihály hídon keresztül érkezett a tulajdonképpeni célhoz. Servet jó előjelenek tekintette, hogy egy ilyen nevű hídon keresztül jutott be a városba. Különben nem egyedül érkezik, hanem J. Quintana kíséretében, többedmagával együtt. Quintana pedig királyi küldetésben jár Franciaországban, s mint abban az időben tenni szokták, lóháton vágta neki a hosszú útnak.

Érdekes és figyelmet felkeltő dolgokat lát az ifjú Servet életének ezen az új színterén, ebben a nagy diákvárosban. Apjának írt leveleiben beszámol első észrevételeiről s később is sok mindentől tájékoztatja őt, műveiben pedig olyannak tünteti fel a Toulouseban eltöltött időket, amelyek egészen határozott fordulatot hoztak életében. Az egész város templomra emlékeztet – írja atyjának. – Szentképek, feszületek, relikviák láthatók mindenütt. A klastromok harangjainak egyhangú szava naphosszat el nem áll. Napvilágnál és gyertyafénynél állandóan miséket mondanak és azokat sokan hallgatják. Rengeteg körmenet vonul az utcán, s egyik pompásabb a másiknál. Szigorú fegyelem uralkodik minden tekintetben. Ha valaki nem emelt kalapot egy szentkép előtt, vagy nem hajtott térdet, amikor a harangok Ave Máriára hívtak, vagy nem tartotta be a böjti előírásokat, netán feljelentették illetékes helyen, irgalmatlanul megbüntették. Egy vasketrec hívta fel különösképpen magára a városba érkező ifjú Servet figyelmét, – egy vasketrec, melyet a Garonne folyó felett, egy faépítményen pillantott meg, amely még 1508-ban készült a városi magisztrátus parancsára. Ebbe a vasketrecbe dugták bele azokat a szerencsétleneket, akik az istenkáromlás bűnében találtattak, vagyis azokat, akik nem az előírások szerint imádták, tisztelték és szerették a jó Istent, s miután becsukták a vasketrec ajtaját, az áldozattal együtt többször belemerítették a Garonne folyóba, méltó büntetésképpen, mígnem megfulladt a szerencsétlen „istenkáromló”. Az is feltűnt az ifjú Servetnek, hogy amint közeledtek a város felé s áthaladtak a Szent Mihály hídon, rengeteg nép özönlött velük egyirányban, a város felé. Amint rövidesen megtudták, az éhínség és a pes-

tis elől menekült volt el a sok nép, s ezekben a hetekben tértek vissza. Természetesen minden napra esett, e csapás elmúltával, valamilyen hálaadó szertartás templomokban vagy szabadban s ezeknek szervezésében a városi magisztrátus jeleskedett, mely abban az időben egyet jelentett az egyházi hatóságokkal. Servet így fejezi be atyjához írott levelét: „Úgy lehet, aligha létezett még egy olyan jámbor magisztrátus mint ez, melyet a városi tanács urai képviselnek”. Az apa előtt mindez ismeretes volt, már ti. a városi vezetők „jámborsága”, többek között ez is hozzájárult ahhoz, hogy fiát ennek a városnak amúgy valóban híres egyetemére küldje.

Több ezer diák, mintegy tízezer, népesítette be a toulousei jogi egyetem falait, mikor Servet ideérkezik. Az ő életük is fegyelmek közé szorított élet volt, de minden óvintézkedés ellenére is megérintette a diákság lelkét az újkor lehellete, az ösztönös vagy tudatos keresés igézete, annak megérzése, hogy valami megszületőben van, valami nagy emberi felszabadulás fog elkövetkezni az emberiség lelki-szellemi múltában, amit bőséges fermentummal táplált Erasmus és Luther működése. De lehetetlen is volt hermetikusan elzárni a sok ezerre menő diákságot Európa akkori szellemi életének eseményeitől. Már csak azért is lehetetlen volt, mert a franciákon kívül angol, spanyol, német stb., nemzetiségű ifjak sereglettek ide össze, kik elhozták magukkal az akkori Európa szellemi mozgalmait. Bármilyen hihetetlenül hangzik is, de Servet Mihály itt Toulouseban, ezen a jogi egyetemen, s nem korábban a teológiai doktorátussal rendelkező mestere és tanítója, J. de Quintana mellett, jut abba helyzetbe, hogy Bibliát vegyen a kezébe. Codex Justinianust, a jogi tudományok nagy kézikönyvét tanulmányozó ifjú Servet számára ez a Biblia rendkívül jelentős valami volt. Azt a hatást, amit reá gyakorolt, ma el sem tudjuk képzelni. Nekiesett és olvasta, egyre csak olvasta. Úgy érezte, hogy lehullanak lelkének bilincsei, feloldódnak rettenetes kétségei, elmúlnak keserőségei, véget érnek kínjai. Néha felkiáltott, a Biblia olvasása közben, mint valami eszelős, s rendkívül érzékeny lelkében csodálatos élmények készültek megszületni. Szent revelációban, belső szellemi realitásként éli át, a Biblia olvasása közben, hogy az Atya, Jézus Krisztus, valamint a szentlélek ereje mindennél valóságosabb „dolgok”; olyanok, amelyeket nem lehet fogalmakba szorítani s emberi ésszel egyszersmindenkorra meghatározni s kijelenteni, hogy az Atyának ez, Jézus Krisztusnak az, a szentléleknek pedig amaz a feladata és „dolga” a világban. Nem lehet így kiosztani a szerepeket; éppen ezért hiábavaló fáradtság a skolasztika erőfeszítése, hogy fogalmak segítségével magyarázatot adjon a dogmákba merevített „hitigazságok”-ról. A belső szellemi átélést, mint az isteni igazságok megértésének egyetlen alkalmas módszerét, kapja meg az ifjú Servet Mihály Toulouseban. Az eredeti Biblia megismerése vezette őt idáig. „Könyörgők tinéktek, olvassátok újra és újra, olvassátok ezerszer a Bibliát. Ha nem teszitek, elveszítitek a megismerés kulcsát”. – ajánlja Servet egyik későbbi művében olvasóinak. Akkora volt a Biblia iránti lelkesedése, hogy nem nyitotta ki többé Justinianust.

Mai unitárius kifejezéssel a Servetéhez hasonló belső szellemi átélésen alapuló és létrejövő eredményt meggyőződésnek nevezzük. A meggyőződés pedig már több mint hit, a meggyőződés már ismeret. Az isteni dolgokra vonatkozó meggyőződéshez, tehát megismeréshez azonban a hitnek az útját kell járnunk. Ezidő szerint nincs más út.

Bencze Márton

Márkos György teológiája

(Lapunk májusi számában megjelent cikk befejező része)

A szentírást Márkos Istentől származottnak mondja, amely már Dávid Ferenc szerint a szentlélekből íródott. Márkos megfogalmazásában pedig az Istentől ihletett emberek írták. A szentírás hitünk legbizonyosabb normája — mondja Márkos — s a benne följegyzett történetek azok, amelyek az Istentől való származás bizonyítékai. Magában foglalja az üdvösségre szükséges vallási igazságokat, valamint mindazt, ami Isten célja, azaz amit hinnünk és cselekednünk kell. Jelentőségét abban látja, hogy Istentől való származásában a „tudósokat és tudatlanokat” megjobbítja. Ezért javasolja minél szélesebb körben való olvasását. A szentírást tartja a vallási viták egyetlen normájának, mely fölött jogos ítélőbírónak az ész ismeri el. Márkos szentírásról adott nézete nem egyéb, mint kibővítése Szentábrahám fölfogásának. Mindketten megegyeznek — és ebben csatlakoznak Dávid Ferenchez is — abban, hogy a szentírás, ha annak szerzője ember is, mégis csak isteni eredetű, mert benne az foglaltatik, amit Ő kíván tőlünk és amit Ő akar velünk cselekedtetni üdvösségünkre nézve. Továbbá abban, hogy a szentírást nemcsak hallgatni, hanem olvasni is kell s ez a hitviták irányító szabálya is, mely felett ítéletet csak az ész és lelkiismeret mondhat.

A mai teológia szentírásról alkotott nézete, az elmondottaknak mindössze kibővítése és továbbfejlesztése. Ferencz József a szentírást a kijelentés gyűjteményének mondja, amely — szerinte — a hit és cselekedet útmutatója. Varga Béla egyetemesít és a szentírást a keresztény vallás örökös forrásának tekinti. Amint mondja: „Istenről és Istennek emberhez való viszonyáról legtöbbet innen meríthetünk. Ez Istenről való tudásunk alapvető forrása.” Dr. Csíki Gábor foglalkozik a bibliát illető kettős fölfogással. E szerint a szentírás vagy olyannak tekintendő, amelynek minden szavát Isten mondta tollba, ezért csálthatatlan, vagy pedig egyszerűen valláserkölcsei igazságokat tartalmazó irodalmi termék. Hangsúlyozza, hogy az unitárius fölfogás ez utóbbi mellé csatlakozik. Amint Márkos is mondja, emberek írták hitünk erősítése és erkölcsünk emelése célzattal. Csíki, Márkost igazolja abban is, hogy a szentírás tárgya a tudományos vizsgálatnak, s hogy íróit Isten lelke inspirálta.

Márkos Isten-fogalma a szentíráson alapul. Annak tanítása szerint Istent legtökéletesebb valóságnak, továbbá a világ teremő — mertartó, igazgató — törvényadójának tekinti s ebből vonja le azt a következtetést, hogy maga a világ nem Isten és Isten nem része a világnak! Isten — amint mondja — „hozzájárulhatatlan világosságban lakik”, de mi (mint erkölcsi valóság) a világ és magunk szemléletéből csak fölfogást, képet alkothatunk róla. Azonban azt is megjegyzi, hogy, ha ez a kép egészen nem is tökéletes, de ránk nézve mégiscsak érvényes. Fokozott mértékben kihangsúlyozza Isten létét s itt kapcsolódik bele a fölvilágosultság vallásvédő törekvésebe. Isten létét az isteni kijelentésből tételezi fel. A szentírás kijelentette Isten létét — mondja — s ebből az következik, hogy Isten létét nem kell bizonyítani. Azt el lehet hinni, mert kijelentetett. Azonban a hit mellett fontosnak tartja az Isten léte melletti okok ismeretét is. Ilyen okoknak sorolja föl azt, hogy Isten legtökéletesebb valóságnak hívése, egyben léte föltételezése is, az okok oka csak létező lehet, a világ szemlélete és a bennük levő erkölcsi törvény egy tökéletességgel bíró valóság föltételezéséhez vezet, végül a szentírást utal, amelyben az ég és föld egyaránt Isten léte bizonyosságát mutatja.

Fölfogása a lényeg kihangsúlyozásában Szentábrahámira alapoz.

Kelemen Miklós

„Az egyszerű embereknek is mindent meg kell tenniük a békéért”

— John Kielty látogatása körünkben —

Lapunk legutóbbi számában már hírt adtunk arról, hogy J. Kielty az Angol Unitárius Egyház vezető titkára a Prágai Keresztény Béke Világgyűlésről ellátogatott hozzánk és két napot töltött körünkben. A kedves vendéget a Ferihegyi repülőterén Pethő István püspöki helynök, dr. Gálfalvi István és Ferencz József főgondnokok és R. Filep Imre ek. főjegyző fogadta.

Június 18-án Kielty titkár Nagy Ignác utcai templomunkban végzett szószéki szolgálatot, délután pedig részt vett Hőgyes Endre utcai templomunkban a havonként szokásos gyülekezeti összejövetelen ahol Pethő István püspöki helynök üdvözölte meleg szavakkal. J. Kielty szívélyes hangon köszöntö meg az üdvözlést, majd beszámolt a prágai keresztény Béke Világgyűlés lefolyásáról. A prágai új városháza hatalmas csarnokában közel 700 résztvevő gyűlt össze. Az öt világrészről összesereglett gyülekezet minden egyes tagját a világ jövő sorsáért, a béke megővéseért érzett mély felelősségtudata hatotta át. Vendégünk hangsúlyozta, hogy az angol unitáriusok sokat szenvedtek a második világháború embertelen pusztításaitól. Templomaik jelentékeny része a rombolás áldozatává vált. Központi székházukat az Essex Hall-t is teljesen újjá kellett építeniük. A háború okozta károkat angol testvéreink nagyrészen már helyrehozták ugyan, de a lelkek mélyén még most is elevenen ég a seb, amit a sok megpróbáltatás, a háború viszontagságai ütöttek. „Éppen ezért — mondotta emelt hangon Kielty titkár — nekünk egyszerű embereknek is mindent meg kell tennünk a béke megővéseért. Senki nem vonhatja ki magát a felelősség alól”. Felejthetetlen élmény volt a prágai Keresztény Béke Világgyűlés — mondotta a továbbiak során — amelynek résztvevői 3 évi megfeszített előkészítő munka után láttak hozzá a programra tűzött rendkívül komoly feladatok megtárgyalásához. Örömeinek adott kifejezést Kielty testvérünk afölött is, hogy olyan gyülekezeti evangélizáción vehet részt, amelyet az unitárius közösség az unitárius eszmevilághoz oly közel álló nagy hindu költő, Rabindranath Tagore emlékének szentelt születésének 100 éves fordulójának alkalmából. Angliában éppen az unitáriusok figyeltek fel először Tagore költészetének rendkívüli szépségére. A mély hatást keltett szavakat Ferencz József főgondnok tolmácsolásában hallgatta végig a szépszájú templomi gyülekezet. A továbbiak során dr. Kádár Zoltán egyetemi docens tartott mélyenjáró előadást Tagore költészetéről és bölcséletéről. Kiemelte, hogy Tagore szerint az élet állandó tevékenység, nem pedig passzív keleti jellegű szemlélet. Rámutatott arra: miként kapcsolódik Tagorenál a muzsika és a költészet. Szerinte a muzsika a művészet legtisztább forrása, legközvetlenebb formája a szépségeknek. Röviden ismertette a nagy költő „Áldozati Ének” című művét is, amellyel Tagoret tudvalevőleg 1912-ben irodalmi Nobel-díjjal jutalmazták. Az Istent önmagunkban kell megtalálnunk — hirdette Tagore. Ez a gondolat öltött testet az általa alakított „Béke Iskolájában” is, amelynek különböző nyelvű, fajú és felekezeti hallgatói a békés együttélés eszményi szintézisébe összeforrva váltak egy magasabb testvéri közösség békés életet építő, hasznos tagjaivá. A lebilincselő előadást Balogh Éva a Tagore szemelvények előadásával művészi módon illusztrálta.

Kielty titkár egyébként látogatást tett magyarkúti üdülőtelepünkön, felkereste pestlőrinczi egyházközségünket is. Látogatása maradandó emlék számunkra, s hisszük, hogy ő is kedvező benyomásokkal távozott körünkből.

Az 1920-as évek végén volt egy időszak, amikor a mostani Nagy I. utcai templomunkban közönséges vasárnapokon olyan zsúfolt volt az istentiszteleteken a gyülekezet, mint mostanában Úrvacsoraosztáskor szokott lenni. Jöttek az atyafiak felekezeti különbség nélkül: Bíró Lajos prédikációit hallgatni. Később egyik szolgatársunk: a halál prófétájának nevezte el, mert úgy akarta a híveket a helyes életre nevelni, hogy a halál értelmét igyekezett megértetni az emberekkel. Az első háború utáni legnyomorúságosabb időköt élte és nélkülözte át a fővárosban. Volt egy időszak az életében, amikor ő maga volt a gyakorlati evangélium. A betegek, a szegények, a munkanélküliek, a hajléktalan diákok és az állástalan diplomások papja volt. Valami szent szertelenséggel osztotta szét a hónap néhány első napján a fizetését, hogy aztán a következő elsejéig szinte ő maga is a mások könyörületére szoruljon. Férfikora legjavában volt, amikor majdnem a megszállottak naivitásával önként vállalta a hódmezővásárhelyi küldetést és itthagya a népes fővárosi gyülekezetet, elment a viharsarok népének hirdetni az evangéliumot. És a Tisza-part népe hamar megérezte, hogy Bíró Lajos érkezésével a lélek szólalt meg s az eklézsia valósággal újraéledt néhány év alatt, az ő munkája nyomán. Gyógynövénygyűjtő volt Isten mezőin s onnan szedett virágokkal sokszor gyógyíthatatlan sebeket is meggyógyított. Tragikus sorsában az a legszomorúbb, hogy akkor bénult meg csodálatos lelkiereje, amikor legtöbb reménységgel vártuk, hogy a megkezdett munkát győzelemre vigye. Csaknem 15 évig élt benne tétlenségre ítélve az a határtalan agilitás és türelmes szeretet, mellyel addig emberek sorsán igyekezett enyhíteni. Míg most a halál feloldotta lelki és szellemi erőit és utat nyitott előtte az élet ösvényén az örökkévalóság felé. A jó pásztor emlékét hívei és szolgatársai magunkban őrizzük.

Bíró Lajos lelkipásztor testvérünket, aki 66 éves korában távozott el az élők közül, nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a hódmezővásárhelyi unitárius temetőben dr. Jakab Jenő helybeli lelkész szolgálatával. Az egyházközség nevében dr. Ormos Pál tb. gondnok vett búcsút az egykori kiváló lelkipásztortól.

Pethő István

Lapunk egyik előző számában emlékeztünk meg a nagy hindu költő születésének századik évfordulójáról. Ezzel kapcsolatban legyen szabad egy személyes élményemet feljegyezni Tagore budapesti tartózkodási idejéből.

A rendező iroda feltűnő plakátokon hirdette Tagore előadását a Zeneakadémián. Az előadásra én is elmentem. A költő pusztá megjelenése is különös hatást váltott ki. Egybeszabott világos krémszínű ruhája volt, haja válláig ért, s hosszúkás halvány arcán a finom vonások belső harmóniát tükröztek. Irodalmi témáról angolnyelvű előadást tartott. Az előadás szövegét a tolmács szabadon fordította magyarra. A mi íróink közül Petőfit említette meg. Az előadás nívója olyan volt, amilyent a Tagoréhoz hasonló műveltségű előadótól vártunk. Rám nézve azonban az volt hatással, ami ezután következett. Az előadás befejezése után a költő engedélyt kért arra, hogy saját verseiből néhányat bengáli nyelven mondhasson el. Mondanom sem kell, hogy ezen a nyelven még senkit sem hallottam beszélni. Érdeklődve hallgattam tehát a számomra idegen nyelv különösségeit. Mindenek előtt az tűnt fel, hogy bengáli nyelven kissé éneklő hangon beszélnek, hasonlóan a székely beszédhez. A második, harmadik versnél felfigyeltem a nyelvnek különös zenéjére: a magánhangzók csilingelésére. Úgy csengtek-bongtak a magánhangzók, mintha ezüst csengettyük lágy zenéjét hallottam volna. S ahogy értelmem teljes kikapcsolásával egész lelkemmel ráhatagytam ennek a különös szépségnek az élvezetére, tudatalatti éneemből elementáris erővel tört fel s szólalt meg egy hang: ez a te elfelejtett anyanyelved!

Megdöbbsentem és boldog voltam. Megdöbbsentem, mert még gondolatnak is szédítő, hogy az átöröklés titokzatos szálain átfonódva, többezer éves emlékek szunnyadnak bennünk s csak alkalomra várnak, hogy valósággá váljanak.

S hogy megérzésem igaz volt, maga a költő bizonyította, amikor Balázs Ferencnek úgy nyilatkozott, hogy egész Európában a magyarok között érezte ott-hon magát. Valószínű, a velünk való találkozásakor az ő lelkét is hasonló érzelmek járták át.

Dr. Szabó István

HÍREK

Unitárius vallásos felőrárt közvetít a Petőfi Rádió augusztus 13-án. A szolgálatot Kelemen Miklós füzesgyarmati lelkész végzi.

Pethő István püspöki helynököt nagy öröm érte, második unokája, Beata születésével.

Zoltán Zoltán ceglédi testvérünk közgazdasági tudori oklevelet szerzett. Atyámfiajának további jó sikereket kívánunk. — Doktori oklevele megszerzésével csaknem egyidőben fia született, aki a keresztségben a Levente nevet kapta. Az újszülöttre Isten áldását kérjük és a boldog szülőknek szívből gratulálunk.

Magyarkúti nyaralótelepünkön egyházkörmünk vendégeiként kocsordi, hódmezővásárhelyi és pestlőrinci híveink gyermekei is nyaralnak.

Dr. R. Filep Ferenc körmendi igazgató főorvost kiváló orvosi, dr. Imreh Lázár zalaegerszegi főorvos testvérünket érdemes orvosi címmel tüntette ki népköztársaságunk Elnöki Tanácsa. Öszinte szívből gratulálunk.

Nyugdíjalapunk 221.374 — VIII. sz. csekkzámlájára befolyt újabb adományok: Szalai Lajosné 30,—, Dr. Zsakó István 40,—, Dr. Salac Aladárné 5,—, özv. Páll Miklósné 2,—, Prág Jenőné 5,—, Páll Miklós 2,—, Weltinné Páll Mária 6,—, Székely Miklós 20,— Ft.

Högyes Endre utcai orgonajavításra adakoztak: id. Pethő István 10,—, Borbély Pál 30,—, Szalai Lajosné 20,—, Laborfalvi B. Mihály 100,—, Dr. Zsakó István 30,— Ft.

Unitárius Élet-re befolyt újabb adományok: N. N. 80,—, Dr. Zsakó István 30,— Ft.

HALOTTAINK

Kátay Jánosné Bodor Eszter a v. székelykeresztúri kollégium egyik alapítója: Bodor Sámuel dédunokája 81 éves korában Clevelandban elhunyt. Gyászolja a Bodor és Sütő-Nagy családok. Nagy Ignác utcai templomunkban R. Filep Imre lelkész imádkozott az elhunytakért.

Husztai Lőrinc, a közelmúltban elhunyt Husztai Sámuel testvérünk fiúvére Tordán meghalt. Husztai János pestlőrinci lelkipásztor nagybátyját gyászolja az elhunytban.

UNITARIUS ÉLET

Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felelős szerkesztő és kiadó: Pethő István. Evi előfizetési díj 12 forint.

Budapest, IX., Högyes Endre utca 3. Távb.: 137—186. Csekkasz.: 50 561.

Dr. Kaplay Imréné
Budapest
XII. kerületi u. 2/c.
Rácz Aladár